

Konflikt med odvetništvom in justičnim ministrstvom.

(Glej »Slov. Pravnik« 1901, št. 5.)

Razburjenost v našem odvetniškem stanu, ki je bila letos koncem aprila nastala vsled tajnega načrta za nov odvetniški tarif in ki se je potem pojavljala na občnih zborih vseh odvetniških zbornic, se je nekoliko polegla, ko je bila stalna delegacija odvet. zbornic dne 15. majnika v svoji seji na Dunaju izvolila komite, ki naj se na vabilo justičnega ministra spusti v skupno posvetovanje pri justičnem ministrstvu in pri tem zastopa zahteve in pritožbe odvetniškega stanu z vso odločnostjo, vzlasti pa zahteva, da se tajni ukazi umaknejo in da dosedanje dosledno proti odvetnikom naperjeno ravnanje justične uprave poneha.

Do skupne konference v justičnem ministerstvu pa je prišlo šele dne 6. novembra t. l. in slove o njej oficijozno poročilo tako-le:

Predsedoval je justični minister baron Spens: posvetovanja so se nadalje udeležili: od justičnega ministerstva sekc. načelnik dr. Klein in sekc. svetnik dr. Schmid, potem dvanajstorica odvetnikov, izvoljena od stalne delegacije.

Justični minister baron Spens je pozdravil zastopnike odvetniškega stanu in priznal, da se odvetništvo nahaja v krizi in bo treba odstraniti njene nevarnosti. Če tudi mora justična uprava pred vsem skrbeti, da se izvedejo zakoni, vendar se more to zgoditi le tako, da se raztegne skrb na vse organe, ki so poklicani k sodelovanju. Ran se je treba s previdnostjo dotikati vendar pa je, ako to prispeva k zdravju, nastaviti tudi nož. Minitster upa, da bodo imeli pogovori uspeh, ki ne bo le v prid odvetnikom, ampak tudi justici. Posvetijo naj se udeleženci nalogam »sine ire et cum studio«. — Predsednik stalne delegacije, dr. pl. Feistmantel, izrekel je potem svojo zahvalo, da se je sklical komite. — Na to se je začelo posvetovanje o predloženem programu. Referiral je g. dr. Alojz Ružička, razgovora pa so se udeležili justični minister in sekcijski šef

dr. Klein, kakor tudi vsi člani komiteja. — Minister je obljubil, da ustreže velikemu delu pritožeb. Glede mnogoimenovanih tajnih ukazov pa je pojasnil, da ne gre za splošne ukaze — razen splošnih navodil, ki se jim začetkom ni moči izogniti — temveč za rešitve sodnih vizitacij. Če so nekatera predsedstva ob takih rešitvah v posameznih slučajih izdala splošne ukaze, se je to zgodilo brez uplivanja justičnega ministerstva. Institut sodnih inspektorjev se je pri uvajanju civilnopravnega reda v prakso izredno dobro obnesel, nikdar pa niso sodni inspektorji uplivali na materialno pravosodstvo. Radi preogromnega dela dosedaj ni bilo moči števila sodnikov pri vrhovnem sodišču pomnožiti v to svrho, da bi se vršile ustne revizijske razprave. Vendar je minister izjavil, da je ta želja opravičena in da jo bo po svojih močeh pospeševal, za kar pričakuje podpore parlamenta. Enakomerna razdelitev kuratel je tudi v njegovi intenciji. Zakotno pisaštvo treba energično pobijati. Izpremembe civilno-pravnega in izvršilnega reda, kakoršne predlaga komité, so po mnenju ministra in sekcijskega šefa drja Kleina sedaj prezgodnje. Posebno je odveč izprememba določeb o postavitvi v prejšnji stan z ozirom na izkušnjo zadnjega časa, po katerih je pričakovati, da bodo pritožbe polagoma docela ponehale. Izvršilnega reda pa ni moči reformirati brez izprememb bistvenih delov, a pri tem se bo ozirati tudi na želje poljedelskih korporacij in denarnih zavodov. Posameznim inicijativnim predlogom se bo rad pridružil in glede na drž. zaklad s finančnim ministrstvom obravnaval o zavezah, naloženih advokatom. On je tudi za to, da dobe tisti odvetniki, ki so z zastopstvom revnih v večji meri obteženi, primerno odškodnino iz drž. blagajne. Reformo odvetniškega reda smatra za nujno potrebno in pozval bo zbornice, naj se o njej izjavijo. Tudi je naklonjen željam odvetnikov, v kolikor se v programih nanašajo na administrativno postopanje; po njegovem mnenju naj se izdelajo za vsak posamezni administrativni oddelek posebni predlogi, katere bo on sam predložil dotičnim ministrstvom in tudi zastopal po željah odvetnikov. Ob koncu konference, ki je trajala razun kratkega odmora od 10. dop. do 7. zvečer, si je minister izgovoril, da se če treba zopet obrne na komite.

Tako komunike, ki je bil razglašen po dnevnih in strokovnih časopisih. Več tudi ni povedal na izvenrednem občnem zboru nižje-avstrijske odvetniške zbornice dne 29. novembra njen in stalne delegacije predsednik pl. Feistmantel, a je prosil, naj se zbor z njegovimi izvestji zadovolji ter ne zahteva o njih tačas debate, ker je zares upati, da justično ministerstvo dejanski izvrši, kar je obljubil delegaciji.

Najnovejše gibanje za vseučilišče v Ljubljani.

Velike stavbe — in med te spadajo tudi vseučilišča — se ne gradé čez noč, nego zahtevajo svojih proračunov in priprav, svojih — dob. Ko je leta 1898. izšel iz deželnega zbora kranjskega tako krepak impulz za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani, ni mogel nihče pričakovati, da vladni in še drugi merodajneši faktorji kar hitro storé tudi svojo dolžnost. Ne glede na to, da tedanja Thunova vlada ni načeloma odklanjala naše zahteve, da se je nadalje deželnozborski deputaciji z vseučiliško peticijo zagotovil sprejem pri cesarji, da so se ustanovili deželni stipendiji za priskrbo slovenskih vseučiliških docentov: bil je poglaviti uspeh započete akcije ta, da je sodobna generacija sploh skoraj po desetletjih zopet začela in sicer resno začela razmišljati vprašanje o vseučilišči za Slovence ter svest zadobila, da — nazaj ne sme. Lahko si je bilo misliti, da treba le malega vnanjega povoda in gibati se začne cela truma naprej na isti vzvišeni smoter. Da pa se zamore gibanje razviti tako intenzivno in ekstenzivno, kakor se je zgodilo zadnje tedne, tega nismo pričakovali. Pričakovati ni bilo, da bo tekom par tednov zgodovina slovenskega vseučiliškega vprašanja napredovala za celo dobo, ki je polna raznovrstno lepih pojavov in ki jo zamoremo, osobito če prezremo nekaj neizogibnih marog, prištevati najlepšim poglavjem našega kulturnega prizadevanja sploh, akoravno je še dalječ — do smotra. Iz bogate kronike naj omenimo le nekaj markantnejših mest!